

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาไปรู้เรื่องวินัยมากไป รู้เรื่องธรรมเรื่องวินัยมากเกินไปก็เลยกลายเป็นว่ากฎหมายต้องเป็นอย่างนั้น ธรรมวินัยเป็นสมมุตินะ เพราะก่อนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะบัญญัติธรรมวินัยนี้ ยังไม่มีธรรมวินัยพระอรหันต์เยอะเยอะเลย พอบัญญัติขึ้นมาแล้วก็มีกฎหมาย ยิ่งกฎหมายมากขึ้นเท่าไรพระอรหันต์ยิ่งน้อยลงไปเรื่อยๆ ไปติดกันที่เปลือกหมดใจ 'ไอนี้ที่ว่าสิ่งใดมีความจำเป็น มันเป็นความจำเป็น มันสุดวิสัย แล้วมันเป็นเทคนิคด้วย มันเป็นเทคนิคที่ครูบาอาจารย์จะดูแลพระของท่าน พระของท่านควรจะทำอย่างไร ควรจะทำอย่างไร

ถ้ามันจะคิดอย่างนั้นเลย มันก็เป็นเรื่องรูปแบบหมดเลย มันก็เรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ เอาเรื่องโลกขึ้นมาไม่ได้ เรื่องโลกเป็นเรื่องโลก เข้ามา ถ้าเข้ามาอยู่ได้ก็เข้ามาอยู่ได้ ถ้าจะกลับบ้านก็กลับบ้านไป ไม่ต้องห่วง ไม่ต้องห่วง พระต้องอยู่ได้ พระของเราอยู่ได้ ไม่ใช่พระเด็กทารกจะต้องมาประคบประหงมกันจนทำอะไรก็ไม่ได้ 'ไอนั้นมันพระทารก พระทารกจะมีพระธรรมวินัยขึ้นมาในหัวใจได้อย่างไร ธรรมมันจะเกิดขึ้นมาได้มันต้องมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา

วินัย เห็นไหม วินัยมันแก้ไขได้ มันเปลี่ยนแปลงได้ เราอยู่ด้วยความบริสุทธิ์ใจไป มันมีความบริสุทธิ์ใจใจใหม่ เขาจะไปเขาจะมาอย่างนั้น อย่างนั้นก็ห้ามกันหมดสิ นี่พระเรา เห็นไหมอ่อนแอกันหมดเลย นี่ตกเย็นขึ้นมาก็ต้มน้ำดื่มไม่ได้ นี่ภิกษุจุดไฟเองเป็นอาบัตินะ ภิกษุจุดไฟเองเป็นอาบัติเพราะอะไร เพราะในพื้นที่นั้นมันมีตัวสัตว์ ถ้าจุดไฟแล้วตัวสัตว์มันจะตาย ภิกษุจุดไฟเองก็ไม่ได้ หน้าหนาวจุดไฟเองเพราะอ่อนแอ แต่ถ้าเขาจุดอยู่แล้วเราผ่านไปเห็นเขามีกองไฟอยู่ เราก็จะไปอังเพื่อความอบอุ่นได้ ไม่ใช่ให้อ่อนแอไป

ภิกษุจุดไฟติดไฟได้ในที่เคยจุดไฟแล้ว ในเตาไฟนี่ภิกษุจุดไฟได้ ภิกษุห้ามทำอาหารให้ตัวเอง ถ้าตัวเองเป็นอาบัติปาจิตตีย์ แต่ภิกษุต้มน้ำได้ เพราะอะไร เพราะเราต้มน้ำ วัตรในโรงไฟมันมีอยู่ วัตรในโรงไฟ เห็นไหม เวลาภิกษุเฒ่า เวลาเราอุปัฏฐากครูบาอาจารย์ เราต้องต้มน้ำร้อนเพื่อสร้งน้ำท่าน ต้องอะไร นี่ภิกษุทำได้ บางอย่างทำได้ ทำได้ บางอย่างทำไม่ได้คือทำไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน บางอย่างทำไม่ได้เป็นเรื่องสุคติใช่ไหม ถ้าพระไม่มี พระมืองค์เดียว พระมืองค์เดียวถ้าโยมเขามาอยู่ด้วย เราก็ดูด้วยความบริสุทธิ์ใจต่อกัน ต่างคนต่างอยู่อย่ามายุ่งต่อกัน ภิกษุลับหูลับตาเป็นอนิยต ๒ ภิกษุคุยกับสีกาโดยลับหูลับตาไป อนิยต ๒ ผู้ที่มีความเชื่อถือได้เป็นผู้จะกล่าวว่าเป็นอาบัติอะไรก็ได้ นี่ผู้ที่เชื่อถือได้นะ ตั้งแต่นางวิสาขา พระโศคาลัยขึ้นไป แต่เชื่อถือไม่ได้ ผู้ที่เชื่อถือไม่ได้มันก็มีกริ่งต่างๆ ไป อันนี้มันเป็นเรื่องวินัย ถ้าเป็นเรื่องวินัย วินัยมันเป็นข้อบังคับ แต่ถ้าเรามันเป็นสิ่งสุคติใช่ไหม มันเป็นเรื่องสุคติว่ามันจะเป็นสภาวะแบบนั้น

ในเมื่อถ้าเราห้ามสิ่งนั้นไม่ได้ เพราะอะไร เพราะการอยู่การจากกันไป เรื่องการพลัดพราก เป็นเรื่องธรรมชาติ เรื่องธรรมดา มันเป็นเรื่องธรรมดาการพลัดพรากนี้ เรามาพบกันนี้เดี๋ยวกี้ต่างคนต่างแยกกันไป เรื่องการพบกัน มาเจอกัน แล้วพลัดพรากจากกัน มันเป็นเรื่องปกติเรื่องธรรมดา แล้วนี่ในเมื่อเขาก็อย่างนั้นนะ เราจะไปยับยั้งห้ามว่าห้ามมีการพลัดพราก อยู่ด้วยกันต้องเป็นเพื่อนกัน ต้องเป็นพยานต่อกัน เป็นพยานต่อกันถ้ามันมีมันเป็นไป ถูกต้อง แต่ถ้ามันไม่มี มันไม่มีก็คือมันไม่มี มันจะเป็นอะไรไป มันไม่มีก็คือมันไม่มี นี่มันเรื่องของวิญญู เรื่องของความ เป็นไปของโลกนะ เพราะไปยึดกันอย่างนั้นไง

คูสิ อย่างเช่นภวานานี้ ภวานายึดไปหมดเลย ยึดไปหมดเลย โนนก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ พอมีความอยากก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ ไม่มีพระอรหันต์หรอก เกิดมานี้กิเลสทั้งนั้นนะ กิเลสพาทิดทั้งนั้นนะ แล้วกิเลสพาทิดขึ้นมา ความอยากมีโดยธรรมชาติทั้งนั้นนะ แล้วก็บอกต้องภวานา ด้วยสะอาดบริสุทธิ์ มันก็เลยทำให้เป็นทัพพีขวงหม้อไป นี่ในหม้อแกงมีทัพพีมา ทัพพีมันไม่รู้รสชาติ ทัพพีมันไม่มีความอยาก ทัพพีมันไม่มีความอยากหรอก มันอยู่ในหม้อแกงก็ไม่รู้รสแกง มันอยู่ในต้มยำ มันจะอยู่ในข้าว มันไม่รู้รสชาติหรอก เพราะมันเป็นทัพพี

จิตของเรามันรู้รสชาติ พอรู้รสชาติ จิตของเรามันรับรู้สุขหรือทุกข์ แล้วเราก็ไปปฏิเสธ ต้องให้ไม่มีความอยาก ให้เป็นทัพพีขวงหม้อไปเลย แล้วปฏิบัติก็เอาจิตนี้ไปปฏิบัติ มันเป็นไปได้อย่างไร ก็เปิดกว้าง เพราะเราไปปฏิเสธกันเอง เห็นไหม มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เวลาปฏิบัติปฏิบัติโดยความเป็นไปไม่ได้ เอาความเป็นไปไม่ได้มาอ้าง แล้วก็สิ่งที่มันเป็นไปได้ แต่นี่มันเป็นไปได้ละ เห็นไหม ในเมื่อมันมีความผิดพลาด ทัพพีถ้ามันโดนน้ำกรดกัด โดนอะไรกัด มันก็ผุกร่อน เห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน มันก็ผุกร่อนของมันไป

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเราปฏิบัติ มันมีรับรู้ มันเป็นไปได้ มันมีความเป็นไปได้ แต่มันเป็นไปได้ มันใช้ไปมันก็สึกกร่อนเป็นธรรมดา จิตก็เหมือนกัน ในเมื่อมันมีความสุขความทุกข์มา เบียดเบียนมัน มันก็ต้องธรรมชาติเป็นธรรมดา นี่ความอยาก อยากคิดนะ มันก็ต้องอยากไปก่อน คนเรามันมีชีวิตมีจิตใจ มันมีความเป็นไปได้ นี่ครูบาอาจารย์ท่านทรงธรรมทรงวินัยมานี้ ท่านก็ปฏิบัติมาอย่างนี้ ปฏิบัติมาแบบสิ่งที่ว่า นี่โลกเขาบอกว่าเป็นไปไม่ได้เลย เพราะมันมีกิเลสจะปฏิบัติได้อย่างไร

ดอกบัวเกิดจากโคลนตมนะ ดอกบัวเกิดจากโคลนตม นี่โคลนตมคือกิเลสต้นหาคความทะยานอยากของเราไง มันสามารถทำให้เกิดสิ่งมีชีวิตขึ้นมาได้ มันเพาะชำสิ่งที่มันเป็นพืชผัก ธัญญาหารขึ้นมากินได้ นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันเป็นโคลนตมมันมีกิเลสอยู่ เป็นกิเลสในสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่ดีคือมันอยากคิดทำบุญกุศล บุญและบาป ถ้าคิดไม่ดีอันนั้นมันเป็นต้นหาคความทะยานอยาก ถ้าคิดในสิ่งที่ดีมันก็เป็นประโยชน์ขึ้นมา ถ้าคิดไม่ได้นะ ความเป็นไปได้มันเป็นความอยาก เป็นความอยาก ก็อยากจะพ้นกิเลสจะเป็นอะไรไป

อยากจะพ้นกิเลส อยากจะมีความสุขนะ อยากจะมีเงินมีทอง หน้าที่เราก็กี่ทำงานสิ ทำงานขึ้นมาเงินทองมันก็ต้องมาโดยธรรมชาติของมัน อยากมีเงินมีทองนะแต่ไม่ทำอะไรกันเลย ผันผินมีเงินมีทอง อยากมีเงินผินเอาๆ ศึกษามาก็ศึกษามาเพื่อเจอ มาผินกันเอาเอง แล้วพอมานะประพฤติปฏิบัติก็เกร็งกันไปหมดเลย ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น มันต้องเป็นอย่างนั้นถ้ามันควรจะเป็นอย่างนั้น แต่ถ้ามันสุดวิสัยมันเป็นไปไม่ได้ มันก็คือความเป็นไปไม่ได้

ถ้าเป็นอาบัติ อาบัติก็ปลงเอา มันก็ปลงอาบัติได้ อาบัติก็ต้องปลงเอา ในสิ่งไม่ถูกต้องมันสุดวิสัย มันเป็นไปได้ ถ้าจะให้สมความปรารถนาทั้งหมด มันเป็นไปได้หรือ โลกนี้ไม่มีอะไรจะสมความปรารถนาให้ตามความต้องการของเรามันไม่มี แล้วจะไปแบกอย่างไร นี่ไอ้ อย่างนี้มันเป็นเรื่องของโลกๆ นะ

แล้วเรื่องการแก้ไข การแก้ไขเรื่องกิเลสมันต้องมีเทคนิคไ้ เทคนิค เห็นไหม ว่าแห้วเป็นอย่างไร วิเวกเป็นอย่างไร เข้าไปคลุกคลีกันเป็นอย่างไร ขณะที่คลุกคลีคูสิ อู๊! นอนจมกันเลยนะ จะได้เป็นพระอรหันต์ทั้งนั้นล่ะ อู๊! นอนกอดกันกลมอยู่นั้นล่ะ คลุกคลีในหมู่ขณะจะได้เป็นพระอรหันต์กัน พอแยกออกไปนะเหงาแล้ว เริ่มทุกข์แล้ว มันมีขั้นตอนของมันทั้งนั้นนะ

มันเป็นการฝึกคน ในการฝึกคนเขามีการฝึกฝนของเขา เขามีเทคนิคการฝึกขึ้นมา คุณติอย่างที่คุณครูบาอาจารย์ท่านว่า เห็นไหม ท่านจะเทศน์ว่าการจะเอากิเลส แต่มันก็มีคนมาขวาง พอคนมาขวางมันทำอะไรไม่ได้ๆ นี่ก็เหมือนกัน จะเข้ามาบริหารจัดการ อย่าเข้ามายุ่ง อย่าเข้ามายุ่ง เราดูของเราอยู่ เราดูของเราอยู่ เราดูของเราอยู่ว่าอะไรเป็นอะไร เรารับผิดชอบอยู่ ถึงเวลาเราจัดการของเราเอง สิ่งที่เราจัดการของเราเอง ให้อะไรเรื่องความรู้สึก เรื่องหัวใจ เราจัดการเป็นขั้นเป็นตอนของเราขึ้นไป ในเมื่อมันสมควรเมื่อไร มันก็จะจัดการ ถ้ายังไม่สมควรก็ต้องรอเวลาบ่มเพาะให้มันควร ให้มันรู้สึก ให้มันควรแก่การงาน มันต้องทำอย่างนั้น

ไอนี้มันเอาแต่วัตถุเข้ามาเลย เอาแต่วิทยาศาสตร์เข้ามา ต้องอย่างนั้น ต้องอย่างนั้น ต้องอย่างนั้น ก็ปั้นพระอรหันต์ขึ้นมาสิ ตู๊กตาทั้งนั้นนะ พระอรหันต์ขึ้นด้วยสมมุติ ด้วยความเป็นไปด้วยความพอใจของตัว แต่ถ้าความจริงนะมันเกิดจากใจ มันเกิดจากความรู้สึกอันนั้น คุณติอย่างของเก่าของเก่า เห็นไหม ของอย่างอื่นคนไม่ชอบเลย แต่ถ้าเล่นของเก่า ยิ่งเก่ายิ่งมีค่า ยิ่งอายุมากยิ่งมีราคา เป็นล้านๆ เป็นสิบล้านๆ ล้านขึ้นไปยังมีราคา นั่นเป็นของเก่าของเก่าที่เขาถนอมรักษาใช้ไหม

ไอนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเรารักษาของเรา เราเข้าใจประสาของเรา มันมีคุณค่าขึ้นมาได้เหมือนกัน แต่ถ้ามันเป็นของเก่าที่เป็นของไม่มีคุณค่า ของไม่มีใครต้องการ เขาขายเป็นของเก่าขายเป็นสินค้าไม่มีราคา แต่ถ้าคนตาถึงไปเอามันมีราคาขึ้นมา เราต้องทำสภาวะแบบนั้น ความเป็นไปแบบนั้น ไม่ใช่อะไรก็จะมาจัดการๆ นะ ปวดหัวตายห้าเลย ยุ่งไปหมดเลย กิเลสเต็มหัวใจไม่คู่กัน กิเลสในหัวใจเรากิเลสของเราสิ กิเลสของใครกิเลสของมัน แล้วถ้าเป็นไปนะมาปรึกษาเรา มาบอกเรา ไม่ใช่ไปพูดกันข้างนอก แล้วไปจัดการกันข้างนอก แล้ววุ่นกันไปหมดเลย นี่มันเรื่องไม่เป็นเรื่อง

อาบัติก็รู้ว่าเป็นอาบัติ อนัตต ๒ ใครก็รู้จักอยู่ สิ่งที่เป็นอาบัติ เห็นไหม แต่อาบัติมันก็มีอนาบัติ บางอย่างทำก็เป็นอาบัติ บางอย่างทำแล้วเป็นอนาบัติ ไม่ใช่อาบัติ ไม่ใช่อาบัติเพราะมันไม่มีเจตนา มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ สิ่งที่เราจะควบคุมไม่ได้ มันเป็นไป นี้ผู้คนไม่เท่ากัน ความรู้สึกของคนไม่เท่ากัน โลกไม่เท่ากัน ความเป็นไปไม่เท่ากัน ถ้าจะเอาเรื่องโลกๆ อยู่ ภาวนาไปไม่รอด ภาวนาไปมันมีเทคนิคของมัน มีเทคนิคใช้ไหม

คูตี ทำไมเราต้องไปชุดงค์กัน ชุดงค์ไปหาใคร ทั้งๆ ที่ใจอยู่กับตัวเองนี่นะ แต่ไม่รู้จิตใจของตัวเอง ไปทุกข์ไปยาก ไปตกห้วยหนองคลองบึง ปีนเขา เหนื่อยน่าดูเลยทุกข์ยากมากเลย นี่ใจเวลามีพระมาคุยให้ฟังมากเลย อยากเห็นทุกข์นะ แยกก่อนหินวิ่งขึ้นเขาลงเขา อยากเห็นทุกข์ ใจตายท่า เพราะคิดประสาเรา เห็นใหม่ แยกก่อนหินนี่ อยากเห็นทุกข์ “ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ” แล้วทุกข์อยู่ไหนก็ไม่รู้ ก็แยกก่อนหินขึ้นลงขึ้นลง แล้วเวลากรรมกรแบกหาม เขาแบกหามเขาเห็นทุกข์ใหม่ เขาหาเงินของเขาณะ

ถ้าเราแยกก่อนหินขึ้นเขาลงเขาจะเห็นทุกข์ กรรมกรแบกหามท่าเรือเขาแบกของ เขาเห็นทุกข์หมดละ เขาไม่เห็นทุกข์เขายังได้เงินได้ทองเลย นี่มันเป็นความคิด มันเป็นความเพื่อเจ้า ความทุกข์ทุกข์มันอยู่ที่ไหน มันต้องมีความสงบเข้ามาในใจ ทุกข์มันสังเวชใจ เราสังเวชในชีวิตใช้ใหม่ นี่เขาบอกอยากเห็นทุกข์ อยากเห็นอริยสัจ นี่ความไม่เข้าใจ ไม่เข้าใจก็ไปทำงานข้างนอก ยิ่งทำข้างนอกยิ่งแบกหิน แยกหินสู้ไปทำความสะอาดวัดวาอารามดีกว่า ข้อวัตรปฏิบัตินี้ทำแล้วมีประโยชน์กว่า เพราะทำตรงนั้นมันรักษาของสงฆ์ใช้ใหม่ อยากได้บุญกุศล นี่ไปแยกก่อนหิน

มีพระมาพูดอย่างนี้จริงๆ หลายองค์ด้วย อยากเห็นทุกข์แยกก่อนหินวิ่งขึ้นเขาวิ่งลงเขา วิ่งขึ้นเขาวิ่งลงเขา นี่ใจความคิดโลกๆ เห็นใหม่ แล้วมันจะเห็นทุกข์ขึ้นมาได้อย่างไร มันเป็นทุกข์เพราะมันเป็นอาการของใจ มันเป็นเงา คูตี เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วย แล้วรักษาที่เงาจะหายใหม่ มันต้องรักษาที่เราใช้ใหม่ จิตก็เหมือนกัน อาการของจิตความอยากเห็น ความอยาก ความรู้สึก มันเป็นอาการของใจแล้ว แล้วตัวใจมันเป็นตัวพลังงาน แล้วมันจะเห็นทุกข์ได้อย่างไร ในเมื่อเราไปทำอยู่ข้างนอก ถ้าทำอยู่ข้างใน ทำอยู่ข้างใน ก็ทำไม่ได้อีกนั่นละ มันจะมีความอยากอีกละ

มันเป็นความคิดของโลกๆ แล้วความคิดอย่างนี้มันเป็นความคิดในกรอบเห็นใหม่ ความคิดแบบเอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่กิเลสบังเงา อ้างว่าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ความยึดมั่นถือมั่น ความมีกิเลสของตัวเต็มหัวใจเลย

แต่ถ้าเราทำของเราไปนะ มันจะเห็นตามความเป็นจริง คูตี เวลาครูบาอาจารย์เราที่มีธรรมในหัวใจนะ เห็นต่างๆ เก็บไว้ในใจ ไม่พูดนะ พูดออกไปเขาไม่รู้หรอก ธรรมแท้ๆ นะ ลูกขึ้น เม้มปาก แล้วนั่งลง ความรู้สึกมันอยู่ข้างในใจ พระอริยเจ้า เห็นใหม่ พระอริยเจ้านั่งอยู่ นั่งเพราะอะไร รู้ว่าการพูดออกไปมันจะมีโทษหรือมีประโยชน์ ถ้าพูดออกไปมีโทษจะพูดออกไปทำไม เห็นใหม่ พูดออกไปเขาจะเชื่อไหม

นี่ดิเตียนพระเจ้าเป็นกรรมนะ แล้วพุดออกไปเอายาพิษไปให้เขา เอาสิ่งที่เป็นโทษไปให้เขา ให้เขาดิเตียน ให้เขาเห็นในแง่ลบ แล้วให้เขาต่อต้านมา จะทำอย่างนั้นหรือ ถึงว่าลุกขึ้น เม้มปาก แล้วนั่งลง ถ้าเขาสนใจ เขาพอใจ เขาจะศึกษา เอ้า มากุยกัณ ถ้าเขาไม่สนใจ เขาไม่ศึกษา ก็เรื่องของเขามันเรื่องของเขา

ถ้าเขาศึกษา เขาสนใจนะ เขาเข้ามานะ ทำไมจะไม่อยากจะสอน ทำไมจะไม่อยากจะรู้ สัตว์ชนสัตว์ ทำไมไม่อยากจะรู้เข้ามาในหัวใจ มันจะเป็นหัวใจ เห็นไหม ดอกบัวเกิดจากโคลนตม แต่ดอกบัวเก็บสะสมไว้มากๆ เอามาหมักมันก็เป็นโคลนตมเหมือนกัน ดอกบัวเกิดจากโคลนตมแล้วไม่กลับไปสู่โคลนตมอีกเลย

ธรรมะเกิดมาจากสิ่งที่ว่ากิเลสๆ นี่แหละ ธรรมะเกิดจากที่นี่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนคนที่มีกิเลสนะ พระอรหันต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สอนหรอก แม้แต่พาดกระแสนี้เป็นพระโสดาบันนี่วางใจได้แล้ว อย่างน้อยถึงที่สุดเขาต้องไปเป็นของเขา เห็นไหม

พระสารีบุตรไปเทศน์ว่าการพราหมณ์ได้เป็นพระอนาคามี ไปบอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ได้ไปเทศน์ว่าการพราหมณ์คนหนึ่งได้เป็นพระอนาคามี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ทำไมเธอสอนคำทรามนั้น ทำไมไม่สอนให้ถึงที่สุดไปเลย ให้สิ้นกิเลสไปเลย แม้แต่พระอนาคามีพระพุทธรูปเจ้ายังบอกว่าคำทรามนะ แล้วนี่เราทำกัน เห็นไหมเรื่องสิ่งจากภายใน ภายในสำคัญมาก

ถ้าภายในสำคัญมากต้องฟังนะ ฟังผู้มีประสบการณ์ ฟังสิ่งที่เขาทำอยู่ อันนี้คือเทคนิค เขากำลังทำงานของเขาอยู่แล้วตัวเองมาบอกว่ามันผิดอย่างนั้น มันควรจะทำอย่างนั้น เขาทำงานของเขาอยู่มันกำลังได้เสียของเขาอยู่ การได้เสียของเขาอยู่นั้นรอกการบ่มเพาะของกาลเวลา รอกการบ่มเพาะ เห็นไหม

ดู เช่นเขาสอนกัน เห็นไหม เวลาเขาเคาะกัน เขาเตือนสติกันนะ เขาเคาะกันเพื่อให้มีความรู้สึก นี่ก็เหมือนกัน เขาเคาะกัน เขาเตือนกันให้มีความรู้สึก ใจตัวเองไม่รู้เหนือรู้ได้เข้ามาเลยนะ จะบริหารจัดการ จะเอาเรื่องของโลกๆ เข้ามาไม่ได้ เรื่องของโลกๆ เป็นเรื่องข้างนอก เรื่องธรรมยังเป็นอย่างนี้เลย เรื่องธรรม เรื่องความเป็นไป เห็นไหม เรื่องธรรมยังต้องรอกกาลเวลา ดูครูบาอาจารย์ดี เห็นไหม นี่รอ รออะไร เวลาเห็นลูกศิษย์ติดขึ้นมานี้ปล่อยให้คิดไปก่อน เพราะ

อะไร เพราะบอกไปนี่มันจะเกิดทวิภูฏิมานะ ทวิภูฏิมะเกิดจากยึดมั่นถือมั่นว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมมาก
ขึ้นไปอีก เห็นไหม

รอกาลเวลาจนเขาเริ่มลังเลสงสัย เอ๊ะ! เอ๊ะ! เอ๊ะ! ทำไมมันเป็นอย่างนี้ล่ะ ทำไมมันน่าจะเป็น
เป็นอย่างนั้น นั่นนะเห็นไหม เริ่มลังเลสงสัย นี่ก็เริ่มเคาะ เริ่มบอก โอ๊ย! เทคนิคการสอนนะ
เพราะผู้ปฏิบัติมันจะไปคิดในเรื่องความรู้สึกของตัวเองเยอะมาก ทุกขั้นตอนไป ปฏิบัติไปมันจะมี
เล่ห์เหลี่ยม กิเลสมันจะบังเงา มันจะหลอกเรา กิเลสเรานี้หลอกเรา ไม่รู้หรือ

แล้วเวลาเขาปฏิบัติกันนะ นี่ทำสูตรนี้เลยแล้วเป็นพระอรหันต์ มันขึ้นไปไม่ได้หรือ ถ้า
สูตรนี้เป็นพระอรหันต์นั่นเป็นห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ มันไม่ใช่ความเป็นไปของใจหรือ
ความเป็นไปของใจมันมีกิเลสคอยหลอก คอยบังเงา คอยเล่ห์เหลี่ยม คอยหลอกหลวง เห็นไหม
แล้วเวลาปฏิบัติไปนี่ เวลาปฏิบัตินะกิเลสหายๆ เป็นกิเลส เวลาสงบเข้าไปเป็นอุปกิเลส ความ
โอภาส ความสว่างไสว ความว่าง อุปกิเลส ๑๖ นะ มันไปหลอกอยู่ข้างใน แล้วก็ไปยึดมั่นว่านี่
เป็นธรรม นี่เป็นธรรม เห็นไหม แล้วก็ต้องรอนะ ถ้าไปบอกว่าไม่ใช่ ไม่ใช่ได้อย่างไร ก็เป็นคน
ทำมา มันเกิดกับหัวใจ มันว่างอยู่... ในหัวใจนี้ มันไม่ใช่ได้อย่างไร

นั่นอุปกิเลสอย่างละเอียด มันก็ไปหลอกอยู่ข้างใน แล้วหลอกข้างในก็ต้องรอเวลา รอเวลา
เอ๊ะ! ถ้าเป็นธรรมมันต้องมีความสุข เป็นธรรมทำไมอนิจจัง ทำไมเดี๋ยวออกมามันก็กระทบละ
นี่มันก็มีเริ่มสงสัย เริ่มมีสงสัย รอกาลเวลา รอการบ่มเพาะ

แล้วก็บอกมันไม่ใช่หรือ อันนั้นนะมันไม่ใช่ กิเลสอันละเอียดหลอกไว้ ถ้ามันไม่ใช่
ไม่ใช่เป็นอย่างไร ทำไมถึงใช่ล่ะ ใช่ก็ต้องย้อนกระแสกลับมาสิ สิ่งทีโอภาส สิ่งทีต่างๆ มันเกิด
จากใครล่ะ ใครเป็นคนเป็นโอภาสล่ะ ใครเป็นคนเห็นโอภาสล่ะ ใครเป็นคนไปรับรู้ความว่างล่ะ
นี่ย้อนกลับเข้ามา ทำมันทำที่นี้ ถ้าทำที่นี้มันแก่เข้าไป มันจะละเอียดเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป

นี่สิ่งนี้เป็นคุณธรรม แล้วความคิดของเราทางโลกเป็นสูตรสำเร็จ เป็นวิทยาศาสตร์ พุดไป
เป็นขั้นเดียว พุดไปด้วยข้อเท็จจริง แต่ทางธรรมนะ มรรค ๔ ผล ๔ มรรคหายาบ มรรคละเอียด
มรรคลึกเข้าไปในหัวใจ ทวนกระแสเข้าไปในจิต มันลึกกลับซับซ้อนมาก ไม่ปฏิบัติยังไม่รู้ อ่าน
มันก็ไม่เข้าใจหรือ คนปฏิบัติมันจะซึ่งใจมาก มันจะว่าข้างในเป็นขนาดไหน แล้วจะแก้ไขกัน
อย่างไร สิ่งที่เขาทำอยู่เป็นประโยชน์ของการกระทำอยู่ หาผู้รู้จริงแล้วหากคนสอนได้ยาก แล้วเขา
ทำกันอยู่อย่าเข้ามายุ่ง เอวัง